

EBI 2020. gada darba programma

KOPSAVILKUMS

Ievads

1. Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regulai (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), EBI darba programma sniedz visaptverošu pārskatu par iestādes mērķiem un darbībām dažos nākamajos gados atbilstoši tās pilnvarām.
2. EBI darba programmas plānošana ir sevišķi svarīga iestādes stratēģijas īstenošanai un prioritāro uzdevumu noteikšanai, kas ir cieši saistīti ar resursu piešķiršanu. EBI darba programma ietver tās ikgadējās un daudzgadu darba programmas.
3. Ar stratēģiskajām prioritātēm, ko EBI ir izvirzījusi nākamajiem gadiem, nosaka daudzgadu darba programmu 2020.–2022. gadam, un tajā ir apkopoti galvenie mērķi, kas izriet no regulā noteiktajām pilnvarām un no attiecīgajiem ES tiesību aktiem banku nozarē.
4. Katru stratēģisko jomu papildina darbības, kas jāveic atbilstoši ikgadējai darba programmai, sīki izklāstot uzdevumus, kas izpildāmi attiecīgajā gadā, un šim nolūkam nepieciešamos resursus. Tādējādi EBI ieinteresētajām personām tiek nodrošināta pārredzamība un pārskatatbildība, vienlaikus iekšēji saistot ikdienas darbību un procesus ar stratēģiskajām jomām.

Risku mazināšanas pasākumu kopuma izvērtēšanas un vispārējo/globālo standartu īstenošanas atbalsts ES

5. EBI 2020. gadā intensīvi strādās pie riska mazināšanas pasākumu (RMP) kopuma pilnvarojuma, lai nodrošinātu 2. līmeņa ieviešanas pasākumu kopumu, kas nepieciešami jaunās Kapitāla prasību direktīvas (KPD), Kapitāla prasību regulas (KPR) un Banku sanācības un noregulējuma direktīvas (BSND) īstenošanai, kā arī ieguldījumu sabiedrību direktīvas (ISD) / ieguldījumu sabiedrību regulas (ISR) sistēmas un Nodrošināto obligāciju direktīvas ieviešanai. Šīs regulējuma izmaiņas tiks ieviestas saskaņā ar skaidrām pamatnostādnēm, un būs vērstas uz to, lai i) samazinātu pārmērīgu parāda attiecību pret kopējiem aktīviem, ii) novērstu ilgtermiņa finansējuma risku, iii) novērstu tirgus riskus, palielinot regulējuma riska jutīgumu un uzlabojot samērīgumu, un iv) mazinātu atbilstības nodrošināšanas slogu mazākajām iestādēm.
6. Viena no svarīgākajām jomām būs riska jutīgāku prasību piemērošana attiecībā uz tirgus risku saskaņā ar Bāzeles komitejas pieņemto standartu par fundamentālu tirdzniecības portfeļa pārskatīšanu (FTPP). Ar šiem grozījumiem tiks i) noteikti skaidrāki noteikumi par piemērošanas jomu, lai novērstu regulējuma arbitrāžu, ii) palielināts samērīgums un iii) pastiprināti iekšējo modeļu izmantošanas nosacījumi, lai uzlabotu konsekvenci un riska svēruma salīdzināmību starp bankām. EBI izklāstīja savus apsvērumus par galvenajiem īstenošanas jautājumiem, kas sagaidāmi no jaunā tirgus un darījuma partnera kredītriska pieejām, par tās darba dokumentā par pārskatītu tirgus riska un darījumu partneru kredītriska regulējuma ieviešanu ES, ko publicēja 2017. gada 18. decembrī. EBI darbs¹ šajā jomā ir strukturēts četros posmos. Paredzēts, ka 2020. gadā EBI ieviesīs ziņošanas prasību (FTPP standartizētu

¹ EBI pamatnostādnes jaunām tirgus un darījumu partneru kredītriska pieejām: <https://eba.europa.eu/documents/10180/2844544/EBA+roadmap+for+the+new+market+and+counterparty+credit+risk+approaches.pdf>

pieeju) un pārskatīs FTTP labojumu būtiskākās daļas attiecībā uz iekšējiem modeļiem balstītu pieeju un ārvalstu valūtu riskam vai preču riskam pakļauto netirdzniecības portfeli esošo pozīciju uzraudzību.

7. Vēl viena svarīga EBI prioritāte būs pabeigt izstrādāt uz iekšējiem reitingiem balstītas (IRB) pieejas ceļvedi² minimālā kapitāla prasību aprēķināšanai attiecībā uz kredītrisku. Tas ir nepieciešams, lai ņemtu vērā bažas par pārmērīgu kapitāla prasību mainību attiecībā uz kredītrisku, kas izriet no iekšējo modeļu izmantošanas. Šā ceļveža izstrādes pabeigšanas mērķis ir pilnveidot Eiropas iestāžu iekšējā riska novērtējuma un kapitāla prasību pamatotību un salīdzināmību, kā arī uzlabot modeļu un to rezultātu pārredzamību, lai atjaunotu uzticību IRB modeļu izmantošanai. Tādējādi ar šo ceļvedi ir paredzēti trīs darba virzieni: i) IRB pieejas regulatīvās sistēmas pārskatīšana, kas nākamajiem gadiem paredz kredītriska mazināšanas paņēmieni labāku iedzīvināšanu; ii) uzraudzības konsekvences nodrošināšana, pienācīgi izmantojot salīdzinošo novērtēšanu attiecībā uz 9. starptautisko finanšu pārskatu standartu (*IFRS 9*) modelēšanu; un iii) pārredzamības palielināšana, pamatojoties uz standartizētām un salīdzināmām veidnēm.
8. Saistībā ar jauno leguldījumu sabiedrību direktīvu (ISD) un leguldījumu sabiedrību regulu (ISR) EBI galveno uzmanību pievērsīs tai piešķirto pilnvaru īstenošanai attiecībā uz kapitāla prasībām un kapitāla sastāvu, konsolidēto uzraudzību, ziņojušanas prasību, 3. pīlāra informācijas paziņošanas prasībām, kredītiestāžu kritērijiem un koncentrācijas risku.
9. Kā izriet no jaunās Segto obligāciju direktīvas, EBI būs trīs ziņojumi, kas ļaus uzraudzīt nodrošināto segto obligāciju tirgus darbību, veikt trešo valstu segto obligāciju līdzvērtīgu novērtēšanu un attīstīt struktūru obligācijām ar atmaksas nosacījuma pagarinājumu.
10. Paralēli tam, ka regulatīvais slānis tiks paplašināts attiecībā uz RMP paketi, EBI sadarbosies ar Komisiju un vēlāk ar likumdevējiem, lai sekmētu Bāzeles III standartu ieviešanu ES, jo pēc EBI ieteikumu publicēšanas, kas notiks līdz 2019. gada vidum, iespējams, būs nepieciešams plašāks novērtējums, lai sniegtu likumdošanas procesā noderīgu informāciju.

Efektīvu metodoloģiju un rīku nodrošināšana uzraudzības konverģencei un stresa testēšanai

11. Lai īstenotu RMP paketes ieviešanu kopā ar jauna visaptveroša standarta pielietošanas sagatavošanu Eiropā, ir nepieciešama vairāku 2. pīlāra politikas apsvērumu būtiska pārskatīšana, lai uzlabotu uzraudzības konverģenci. EBI sāks konsultācijas par 2. pīlāra pārskatīšanu, labāku proporcionalitātes iekļaušanu, saskaņotību ar 1. pīlāru, kā arī kapitāla un likviditātes politikas piemērošanas līmeņiem.
12. Ar galveno prudenciālo noteikumu īstenošanas uzraudzību nodrošina vērtību bankām un uzraudzības konverģenci. EBI turpinās uzraudzīt pašu kapitālu un likviditātes noteikumus, galveno uzmanību pievēršot kapitāla un saistību instrumentiem, tiesību saglabāt iepriekš spēkā esošos nosacījumus attiecībā uz pašu kapitāla instrumentiem izbeigšanai un izvēles iespēju izmantošanai likviditātes darījumu jomā likviditātes seguma rādītāja aprēķiniem.
13. EBI veiks vēl vienu ES mēroga stresa testu saskaņā ar iepriekšējo lēmumu ar mērķi noteikt testu veikšanu reizi divos gados. Lēmuma nākamo ES mēroga stresa testu veikt 2020. gadā pamatā bija ES banku panāktais progress, nostiprinot savas kapitāla pozīcijas. Stresa testa metodē netiks veiktas

² Progresā ziņojums par IRB pamatnostādņēm: <https://eba.europa.eu/-/eba-publishes-report-on-progress-made-on-its-roadmap-to-repair-irb-models>

nekādas būtiskas izmaiņas, un tas arvien būs ierobežots augšupvērstā stresa tests. Taču uzlabojumi tiks ieviesti izmantotajā metodoloģijā, tostarp iekļaujot tajā svarīgākos ieteikumus no bankām, kas saņemti pēc iepriekšējā stresa testa. Lūkojoties tālākā nākotnē, EBI turpinās strādāt ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām par potenciāli būtiskām izmaiņām ES mēroga stresa testu regulējumā.

Virzība uz integrētu ES datu centru un vienotu ziņošanas regulējumu

14. EBI mērķis ir pabeigt *EUCLID* projekta pēdējo posmu, kas būs vērsts uz EBI uzraudzības datu platformas modernizēšanu, atbalstot datu vākšanu, datu validēšanu, datu integrēšanu un ziņojumu uzraudzību. Šā darba rezultātā EBI kļūs par ES mēroga datu centru, strādājot kompetento iestāžu un sabiedrības labā. EBI strādās arī pie priekšizpēti par integrētu ES ziņošanas regulējumu.

Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana kā reāla prioritāte Eiropas Savienībai

15. EBI sadarbībā ar pārējām Eiropas Uzraudzības iestādēm (EUI) pastiprinās savu funkciju ar valsts iestāžu veiktu uzraudzību pār nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanas novēršanu (*AML/CFT*), ņemot vērā Komisijas paziņojumu par rīcības plānu cīņai pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu. EBI palīdzēs novērst finanšu sistēmu izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas (*NILL/TF*) nolūkiem šādā veidā:

- a. turpinot darbu pie politikas izstrādes, uzraudzības īstenošanas un konverģences;
- b. pastiprinot savu funkciju ar *NILL/TF* riskiem saistītas informācijas vākšanā, analizēšanā un izplatīšanā, kā arī *AML/CFT* uzraudzībā;
- c. izmantojot savas pilnvaras pieprasīt nacionālajiem *AML/CFT* uzraudzītājiem izmeklēt potenciālus ES tiesību aktu pārkāpumus un apsvērt iespēju lūgt iestādei izbeigt konkrētu rīcību;
- d. veicot *AML/CFT* uzraudzībai izmantoto valsts kompetento iestāžu (*VKI*) metožu novērtēšanu un salīdzinošu novērtēšanu, kā arī *VKI* riska novērtēšanu;
- e. sadarbojoties un uzturot sakarus ar finanšu izlūkošanas vienībām (*FIU*), kā arī partneriem no trešām valstīm saistībā ar *AML/CFT*.

Finansiālu inovāciju un ilgtspējas stabilas attīstības veicināšana

16. Komisija arī 2018. gada 8. martā publicēja rīcības plānu stabilas izaugsmes finansēšanai un aicināja Eiropas uzraudzības iestādes (EUI) sniegt atbalstu tā īstenošanā. EBI 2020. gadā turpinās savā vispārējā darba kārtībā iekļaut ekoloģiskos, sociālos un pārvaldības (*ESP*) apsvērumus, kā arī pabeigs sagatavošanas darbu par informācijas atklāšanu un riska novērtēšanu ilgtspējīgu finanšu jomā otro posmu, kā rezultātā taps darba dokuments par *ESP* iekļaušanu riska pārvaldībā un uzraudzībā (*KPD* un *ISD* piešķirtais pilnvarojums). EBI arī sāks sagatavošanas darbus aktīvu klasifikācijai un prudenciālai uzraudzībai no ilgtspējas viedokļa (*KPR* un *ISR* piešķirtais pilnvarojums). Turklāt EBI nodrošinās tehniskos standartus EUI Apvienotajai komitejai par informācijas atklāšanu (ieguldījumu un konsultāciju darbībām).

17. EBI turpinās gatavot savu finanšu tehnoloģiju (*FinTech*) ceļvedi, pārbaudot finanšu inovācijas un nodrošinot tehnoloģiski neitrālus noteikumus, kā arī vienlaikus izvērtējot to ietekmi uz uzņēmējdarbības modeļiem un regulatīvām iestādēm. EBI turpinās nostiprināt Eiropas Inovāciju veicinātāju forumu (*EFIF*), kura mērķis ir sekmēt sadarbību un veicināt mērogojamību visā ES. EBI arī veiks tematisku darbu saistībā ar kriptovalūtu aktīviem un sadalītās virsgrāmatas tehnoloģiju, kā arī izvērtēs iespēju ieviest harmonizētu regulējumu par kiberneturības testēšanu.

Noregulējuma operatīva režīma veicināšana

18. Saistībā ar jauno BSND, EBI īstenošos tai deleģētās pilnvaras, sākot ar tām, kas būtiskas noregulējuma režīma, piemēram, minimuma prasību pašu kapitālam un atbilstīgajām saistībām (*MREL*), ieviešanai. EBI orientēsies arī uz atsevišķiem praktiskiem aspektiem, kas izriet no praktiskās ieviešanas pieredzes un šķiet nepieciešami, lai nodrošinātu noregulējuma lēmumu izpildi, jo īpaši pievērsties iekšējai rekapitalizācijai.

Citi

19. EBI turpinās veicināt patērētāju aizsardzību, ņemot vērā tās 2019. gada ziņojumu par patēriņa tendencēm, pārbaudīs uzraudzības darbību konvergenci un izvērtēs noguldījumu garantiju sistēmas īstenošanu. EBI arī turpmāk nodrošinās efektīvu Otrās maksājumu pakalpojumu direktīvas (*MPD2*) īstenošanu, jo 2020. gads būs pirmais pilnais gads, kad patērētāji gūs labumu no plašākām izvēles iespējām un konkurences palielināšanās.

20. EUI ziņojums stāsies spēkā 2020. gada 1. janvārī, un EBI strādās pie izmaiņu ieviešanas tās Dibināšanas regulā. EBI iegūs jaunas pilnvaras nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanai (kā minēts iepriekš), kā arī specializētu iekšējo komiteju, kas strādās pie šā jautājuma. Turklāt radīsies papildu uzdevumi patērētāju aizsardzības jomā un attiecībā uz ESP faktoriem, kā arī izrietēs no EBI tehniskās funkcijas līdzvērtības uzraudzībā.

EBI misija

21. EBI misija ir veidot vienotu regulatīvo un uzraudzības režīmu visai banku nozarei ES dalībvalstīs, lai nodrošinātu efektīvu, pārredzamu un stabilu vienoto tirgu, no kura labumu gūst patērētāji, uzņēmumi un vispārējā ekonomika.
22. EBI galvenais uzdevums ir, pieņemot saistošus tehniskos standartus un pamatnostādnes, veicināt vienota Eiropas noteikumu kopuma izveidi banku nozarē. Vienotā noteikumu kopuma mērķis ir visā ES nodrošināt vienotu kopumu ar harmonizētiem prudenciāliem uzraudzības noteikumiem finanšu iestādēm, tādējādi palīdzot izveidot vienlīdzīgus darbības noteikumus un nodrošinot augsta līmeņa aizsardzību noguldītājiem, ieguldītājiem un patērētājiem.
23. Svarīgs EBI uzdevums ir arī veicināt uzraudzības un noregulējuma prakses konvergenci, lai nodrošinātu prudenciālo noteikumu harmonizētu piemērošanu. Visbeidzot, EBI ir pilnvarota novērtēt riskus un apdraudējumus ES banku nozarē, jo īpaši regulāri izstrādājot riska novērtējuma ziņojumus un veicot ES mēroga stresa testus.
24. Citi EBI uzdevumi, kas ietilpst iestādes pilnvarās:
- izpēte gadījumos, kad valstu iestādes, iespējams, nepareizi vai nepilnīgi piemēro ES tiesību aktus,
 - konkrētām kompetentajām iestādēm vai finanšu iestādēm adresētu lēmumu pieņemšana ārkārtas situācijās,
 - starpniecība ar mērķi izšķirt domstarpības starp kompetentajām iestādēm pārrobežu gadījumos,
 - Eiropas Parlamenta, Padomes vai Komisijas neatkarīga padomdevēja funkcijas;
 - patērētājiem paredzēto finanšu produktu un pakalpojumu tirgus pārredzamības, vienkāršuma un taisnīguma visā iekšējā tirgū veicināšana.
25. Lai izpildītu šos uzdevumus, EBI ir pilnvarota izdot dažādus regulatīvus un neregulatīvus dokumentus, tostarp saistošus tehniskos standartus, pamatnostādnes, ieteikumus, atzinumus un regulārus vai *ad hoc* ziņojumus.